

NB: Det talte ord gælder.

NOTITS

Til: Udenrigsministeren J.nr.:
CC: Bilag:
Fra: ALO Dato: 5. april 2016
Emne: Indledende tale - Samråd i Folketinget Udenrigsudvalg den 7. april 2016: "Vil ministeren redegøre for situationen i Afghanistan, herunder Talebans fremrykninger, og forholde sig til, hvordan Danmark kan understøtte politiske og humanitære løsninger på den alvorlige situation?"

Situationen i Afghanistan

Der er ingen tvivl om, at situationen i Afghanistan er vanskelig.

Sikkerhedssituationen er forværret siden de internationale styrker med udgangen af 2014 blev reduceret i antal og opgaver. Den reducerede internationale tilstedeværelse har skabt et sikkerhedsmæssigt vakuum, som Taleban har formået at udnytte. Taleban står styrket flere steder, bl.a. i Helmand-provinsen. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at det er meget sandsynligt, at Taleban vil forsøge at opretholde presset på de afghanske sikkerhedsstyrker og regeringen.

Forventningen er, at kampsæsonen i 2016 bliver mindst lige så intensiv som i det forgangne år. Derfor har de afghanske sikkerhedsstyrker og NATO i højere grad end tidligere prioriteret beredskabsplanlægning med særligt fokus på infrastruktur, distriktscentre og provinshovedsteder.

Sikkerhedssituationen påvirker den i forvejen svage afghanske økonomi. Den lider bl.a. under, at reduktionen i de internationale styrker har skabt nedgang i indtægterne. Samtidig er den afghanske samlingsregering udfordret af en kompliceret indenrigspolitisk situation, og den har svært ved at levere resultater i et tempo og omfang, der kan måle sig med befolkningens forventninger. Den samlede sikkerhedsmæssige, økonomiske og politiske usikkerhed skaber generel utryghed og usikkerhed.

Også den humanitære situation er alvorlig. FN vurderer, at en fjerdedel af befolkningen har behov for humanitær hjælp i form af mad eller beskyttelse. Arbejdsløsheden for voksne er moderat, men halvdelen af befolkningen er under 18 år, og det er især de arbejdsduelige unge, der ikke kan finde jobs.

Det vigende håb til fremtiden bidrager til det afghanske flygtningeproblem, der fortsat er blandt de største i verden. Mere end en million mennesker vurderes at være internt fordrevne, og afghanerne udgør nu den næststørste migrantgruppe i Europa. Der er omkring 2,5 millioner registrerede afghanske flygtninge i Pakistan og Iran, og det vurderes, at der herudover er yderligere to millioner flygtninge, som ikke er registrerede.

Fortsat engagement

Selvom Afghanistan er udfordret, er det vigtigt at huske på, at der også er fremskridt, som har gjort en forskel for den afghanske befolkning. Truslen fra Al Qaeda i Afghanistan er reduceret markant. Omkring halvdelen af de afghanske børn går nu i skole. Folk lever længere. De fleste har adgang til

sundhedsklinikker. Der sidder kvinder i parlamentet og piger på skolebænkene. Medierne er blandt de mest frie i regionen og skriver kritisk – også om regeringen. Og afghanerne arbejder nu på selv at stå for sikkerheden i landet. Samlet set har disse fremskridt skabt et grundlag, som afghanerne kan bygge videre på for at skabe en bæredygtig udvikling. Og hvad der er nok så vigtigt: På trods af den vanskelige situation, så bakker det store flertal af afghanerne fortsat op om, at man ikke vil have Taleban tilbage. Taleban står samtidig over for en række strategiske udfordringer i forhold til deres ambition om at levere et alternativ til den afghanske regering. Bl.a. er den interne sammenhængskraft i bevægelsen udfordret af uoverensstemmelser om lederskab og retning.

En stabil sikkerhedssituation og varig fred er nødvendige forudsætninger for en bæredygtig udvikling. Derfor bakker Danmark op om initiativer, der kan lede til fred og forsoning. Det gælder bl.a. de såkaldte firenations-møder mellem Afghanistan, Pakistan, USA og Kina, som søger at lægge grunden for egentlige forhandlinger mellem regeringen og Taleban. Desværre vurderer Forsvarets Efterretningstjeneste, at Talebans militære fremgang mindsker sandsynligheden for, at de på nuværende tidspunkt vil deltage i reelle fredsforhandlinger.

Det danske engagement

Danmark har et stærkt engagement i Afghanistan, som er baseret på et bredt politisk forlig med de fleste af Folketingets partier. Indsatsen er tredelt: politisk dialog med den afghanske regering; langsigtet økonomisk udviklingsindsats og humanitær hjælp; samt, som det tredje, en sikkerhedsindsats, der understøtter de afghanske sikkerhedsstyrker.

Vi har en ligefrem og nyttig dialog med den afghanske regering om en bred vifte af emner, herunder migration, kvinders rettigheder og korrupsion. Jeg mødtes selv med min afghanske kollega, udenrigsminister Rabbani, i forbindelse med det seneste NATO-udenrigsministtermøde i december 2015. Her havde vi en god drøftelse både af de udfordringer, som Afghanistan står overfor, det internationale samfunds støtte og samtidig behovet for, at den afghanske regering leverer resultater.

Den danske økonomiske udviklingsstøtte fokuserer på seks temaer: (1) økonomisk vækst, (2) uddannelse, (3) god regeringsførelse, demokrati og menneskerettigheder, (4) kapacitetsopbygning af forsvar og politi, (5) hjemvendte flygtninge og internt fordrevne samt (6) humanitær bistand. Det politiske forlig, der er indgået i forligskredsen, har fastlagt det gennemsnitlige udbetalingsniveau til 530 mio. kr. årligt i perioden 2013-2017.

På sikkerhedssiden medfinansierer vi de afghanske sikkerhedsstyrker – politi og militær – og vi har udsendt et militært bidrag. Det opererer inden for NATO's Resolute Support Mission og omfatter aktuelt ca. 85 personer centreret omkring Kabul. Formålet med indsatsen er at levere træning, rådgivning og assistance til de afghanske sikkerhedsstyrker.

Fremadrettet

De kommende år vil være afgørende for Afghanistan i landets overgang mod større nationalt ejerskab og ansvar. Når vi vurderer Afghanistan i dag, i lyset af den langvarige internationale indsats i landet, er der ikke tvivl om, at vi havde

håbet på større fremskridt. Vi må anerkende, at bekæmpelse af grundlæggende årsager bag terrorisme, konflikter og ustabilitet kræver strategisk tålmodighed. I det hele taget må vi være realistiske, når vi arbejder i skrøbelige stater, hvor betingelserne er så vanskelige, som dem vi oplever i Afghanistan.

Udgangspunktet var yderst vanskeligt lige fra starten af det internationale engagement. I det lys har landet gjort betydelige fremskridt, selvom der er lang vej igen.

I min optik er der tre gode grunde til et fortsat engagement i Afghanistan: 1) vi skal bidrage til stabilisering af den afghanske stat og dermed beskytte vores "hidtidige investeringer", 2) vi skal forebygge og bekæmpe international terrorisme og 3) vi skal forebygge migration og øgede flygtningestrømme.

Dette år bliver ganske afgørende for Afghanistans fremtid. Den er tæt vævet sammen med det internationale samfunds fortsatte hjælp. Danmark har sammen med de øvrige donorer givet tilsagn om at bistå Afghanistans udvikling frem til 2024. I de kommende måneder skal hjælpen frem til 2020 fastlægges. På NATO-topmødet i Warszawa i juli vil den fremtidige støtte til de afghanske sikkerhedsstyrker, dvs. politi og militær, være på dagsordenen. Derefter vil der med EU som vært blive afholdt en udenrigsministerkonference i Bruxelles til oktober. Her skal den afghanske regering vise det internationale samfund, hvordan det hidtidige partnerskab har båret frugt. Og Afghanistan skal forklare, hvordan man vil sikre, at fremtidig støtte fører til konkrete resultater. Omvendt skal de internationale donorer udmelde deres fremtidige støtte til og med 2020.

Niveauet for vores bistandsengagement fra 2018 og frem er endnu ikke besluttet, men i takt med det samlede fald i udviklingsbistanden, vil Afghanistan også stå overfor en vis reduktion. Men vi vil stadig være til stede, og Afghanistan vil være en prioritet også i de kommende år.

I de kommende måneder ser jeg også frem til at drøfte erfaringerne fra det civil-militære samarbejde i Afghanistan. Jeg forventer, sammen med Forsvarsministeren, snart at kunne invitere til en konference om de danske og internationale erfaringer fra Afghanistan. Den planlægges afholdt d. 9. juni. Jeg håber, at vi kan præsentere et sæt realistiske og anvendelige erfaringer.

Konkluderende

Lad mig slutte her. Det står klart, at situationen er vanskelig. Afghanistan er fortsat ustabil, og landet har massive sikkerhedsmæssige, politiske, økonomiske og humanitære udfordringer. Og der er ikke tvivl om, at det ikke vil være alle indsatser, der lykkes som planlagt. Men vi engagerer os ikke i skrøbelige stater, fordi risikoen er lav, eller fordi arbejdet er let. Vi engagerer os, fordi det er nødvendigt for at sikre, at Afghanistan fortsat er på rette vej, og fordi det mindsker truslerne mod Danmark.